

Bu rapor; Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Enerji Politikaları ve Stratejileri Dairesi Başkanlığı Personeli tarafından hazırlanmış olup, haberler ilgili kaynakların özetidir.

“DÜNYA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ”

84

Volkan YARAMIŞ:	AB Ülkeleri Enerji Görünümü
Sinem ÇAYNAK:	Amerikalar & Asya & Pasifik Enerji Görünümü
Feyyaz ŞİMŞEK:	Rusya ve Hazar Bölgesi Enerji Görünümü
Barış İLTER:	Orta Doğu ve Kuzey Afrika Enerji Görünümü
Muhittin İZGİ:	
Ali GÜLMEZ:	Think -Tank Kuruluşları
Çağrı SAĞLAM:	Think-Tank (İklim Değişikliği)

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

AB-NORVEÇ:

AB'nin dış kaynaklara olan bağımlılığını azaltma stratejisinin Norveç ekonomisini vurabileceği öngörülmektedir. Norveç'in AB ülkelerine yılda 100 milyar metreküpten daha fazla doğal gaz ihracında bulunduğu ve bu doğal gaz ihracatından elde edilen gelirlerin Norveç'in toplam ihracat gelirleri içerisinde %27'lik bir paya sahip olduğu dikkate alındığında AB'nin yeni gaz politikasının Norveç ekonomisine olumsuz etkilerde bulunacağı düşünülmektedir. Norveç'in Avrupa'ya boru hatlarıyla gaz iletiminin sağlanması için önemli yatırımlar yaptığını vurgulayan Nordea piyasaları baş analisti Thina Saltvedt, AB'nin gaz ithalatını kesmesinin Norveç ekonomisini vuracağını ifade etmiştir.

<http://www.tnp.no/norway/economy/4510-new-eu-energy-strategy-can-hit-norway-economy-gas-russia-ukraine>

ALMANYA-FRANSA:

Almanya Ekonomi ve Enerji Bakanı enerji sistemlerini yenilenebilir bir gelecek doğrultusunda dönüştürmek için Avrupa'nın en büyük iki enerji üreticisi ve tüketicisi ülke olan Almanya ve Fransa'nın enerji politikaları konusunda yoğun işbirliği yapmaları gerektiğini vurgulamıştır. Berlin'de düzenlenen 2. Fransa-Almanya Enerji Konferansı'nda konuşan Alman temsilci Uwe Beckmeyer, Almanya'nın enerji dönüşümünü tek başına başaramayacağını ve bu yüzden Avrupalı ortaklarıyla yakın işbirliğine ihtiyaç duyduklarını ifade etmiştir.

<http://www.platts.com/latest-news/electric-power/london/germany-france-to-increase-energy-policy-cooperation-26804354>

ESTONYA-POLONYA:

Estonya Dışişleri Bakanı Ulmas Paet Polonyalı mevkidaşı ile geçtiğimiz çarşamba günü Varşova'da gerçekleştirdikleri görüşmede, Polonya'nın enerji birliği kurulması yönündeki önerisini destekledikleri belirtmiştir. AB'nin enerji güvenliğini garanti altına almak için daha dikkatli politikalar benimsemesi gerektiğini vurgulayan Paet, enerji sorunlarının çözümü ve

bölgesel enerji projelerinin uygulanması için Polonya'nın enerji birliği kurulması yönündeki önerisinin detaylandırılmasına ihtiyaç duyulduğunu ifade etmiştir.

<http://www.baltic-course.com/eng/energy/?doc=92479>

YUNANİSTAN:

Yunanistan imzaladığı uzun dönemli ikili anlaşma çerçevesinde Cezayir'den yılda yaklaşık 0,75 milyar metre küp LNG satın almaktadır. Yunan devlet gaz şirketi DEPA, Cezayirli Sonatrach'ın Yunanistan aracılığıyla Güney Doğu Avrupa'daki iş alanlarını artırması hususunda görüşmeleri başlatmıştır. Rusya'ya karşı daha rekabetçi bir ürün olarak ortaya çıkan Cezayir gazını öne plana almak isteyen Yunanistan'ın, Cezayir'in piyasaya daha fazla girmesi suretiyle LNG akışındaki gelirlerini artırabilmek için en az bir tane daha LNG terminali inşa etmesi, enerji altyapısını zenginleştirmesi ve varolan kuruluşları iyileştirmesi gerekmektedir.

http://www.ansamed.info/ansamed/en/news/sections/energy/2014/06/05/energy-greece-and-algeria-set-to-negotiate-on-Ing_65e66787-5d8b-48b5-a9e2-666b6cc3f42d.html

AMERİKALAR & ASYA & PASİFİK ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

MEKSİKA:

Meksika'nın enerji reformu, Meksika körfezinde ve ülke genelinde daha fazla petrol ve doğal gaz arama girişimlerine fırsat tanıyarak, ülkede yeni bir refah dönemini açmaya hazırlanıyor. Meksika'nın enerji sektöründeki monopol yapısının değişmesi ile petrol ve gaz projelerinde diğer şirketlere fırsat verilebileceği kaydedilmektedir. Teksas Eagle Ford Shale enerji projelerinin de katkısıyla, enerji ihracatının artmakta olduğu belirtiliyor. Meksika'nın enerji reform sürecinde ilerlemenin belirsizlikler içermesine rağmen, Brownsville Limanı uluslararası işleme ve ihracat limanının katkısıyla Meksika'nın enerji ihracatında daha fazla yer alması beklenmektedir.

http://www.brownsvilleherald.com/news/local/article_572c315c-eebb-11e3-8d0b-001a4bcf6878.html

ÇİN:

Çin-Arap İşbirliği Forumu 10. Yılı'nı kutluyor. Çin Dışişleri Bakanı, Çin ve Arap ülkeleri arasındaki "İpek Yolu"na dikkat çekerek bölgede refahın artırılması ve ortak fayda yaratılması için ticari ve ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesi ve özellikle nükleer enerji sanayinin geliştirilmesini istediklerini belirtti. Çin'in Arap ülkeleriyle enerji, ticaret, altyapı, yeni enerji ve nükleer enerji sektörlerinde işbirliğini geliştirmeyi hedeflediği belirtiliyor. Çin Hükümeti tarafından yapılan açıklamaya göre, Bahreyn, Ürdün, Yemen ve diğer Arap ülkeleri Çin'in en önemli ticari ortağı haline gelmiş olup, Çin ile bölge arasındaki ticaret 239 milyar dolara ulaşmıştır. Çin'in Arap ülkeleri, Ortadoğu ve Afrika başta olmak üzere, dünya ekonomilerinde giderek daha fazla yer alarak etki alanını hızla genişletmektedir.

<http://www.breitbart.com/Big-Peace/2014/06/03/China-Seeks-Enhanced-Cooperation-With-Arab-World-on-Nuclear-Energy-Space-Issues>

Çin Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu'nun, bugüne kadar yaklaşık 8 milyon metrik ton emisyon azaltımı için tasarlanmış 16 projeyi onayladığı kaydediliyor. Çin'in dünyanın en yüksek emisyonlarını azaltmak için tasarlanmış bir iç Pazar dizaynına odaklandığı belirtiliyor. Kyoto Protokolünün bir parçası olarak kurulan BM piyasası altında, Çin'in diğer ülkelerden daha fazla, 880 milyon tutarında, kredi verdiği kaydediliyor.

<http://www.bloomberg.com/news/2014-06-09/china-s-new-co2-offset-market-set-for-conversion-of-un-projects.html>

ENDONEZYA:

Endonezya'nın uzun bir gecikmenin ardından 1,6 milyar dolarlık Sarulla Jeotermal Santral Projesinin inşaatına başlayacağı açıklandı. Dünya jeotermal rezervlerinin %40'ının Endonezya'da bulunmasına rağmen, projenin 1997 yılından beri finansmanı sağlanan ilk jeotermal proje olacağı belirtiliyor. 330 MW gücünde olacağı belirtilen projenin Endonezya'da jeotermal santral projelerinin yaygınlaştırılmasına öncülük etmesi bekleniyor.

<http://www.iflr.com/Article/3347846/Sarulla-precedent-to-heat-up-Indonesian-geothermal.html>

VENEZUELA:

İtalyan ENI ve İspanyol Repsol Şirketi Venezuela'da yakın tarihin en büyük gaz keşiflerinden biri olan Perla gaz sahasını geliştirmeye yönelik antlaşma imzaladığını açıkladı. Venezuela kıyılarındaki Perla sahasının tahminen 17 trilyon feet küp doğal gaz rezervine sahip olduğu kaydediliyor. Yatırım tutarının yaklaşık 7 milyar dolar olacağı belirtiliyor.

http://www.upi.com/Business_News/Energy-Resources/2014/06/05/Eni-nabs-deal-in-giant-Venezuelan-gas-field/8241401975904/

BANGLADEŞ-ÇİN:

Çin'in Bangladeş'teki yatırımlarının 2009 yılında 21.34 milyon dolar seviyesinden 2012 yılında 181,94 milyona yükseldiğini kaydedildi. 2013 yılında ise 49 adet Çinli şirketin Bangladeş'in ihracat işleme bölgelerine 310 milyon dolar tutarında yatırım yaptığı belirtiliyor.

Bangladeş'in doğrudan yabancı yatırımcılar için ihracat odaklı İhracat İşletme Bölgeleri kurulduğu kaydediliyor. Bangladeş'te enerji fiyatlarının istikrarlı seyrettiği, mevcut elektrik talebinin 7000 MW olduğu 11000 MW elektrik üretmeyi hedeflediği kaydedilmektedir. Yeni kömür ve maden sahalarının keşfedildiği, gaz üretiminin 2009 yılında günde 1.750 milyon feet küp seviyesinden, 2012 yılında 2.250 milyon feet küp seviyesine çıktığı kaydedilmektedir.

<http://www.thedailystar.net/pm-for-balancing-trade-gap-with-china-27750>

RUSYA VE HAZAR BÖLGESİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

RUSYA-ABD:

Exxon ve BP Beyaz Saray'a meydan okuyarak Rusya ile ortaklığı uzattı...

Dünyanın en büyük birkaç petrol şirketi, Rusya ve ekonomisini izole etmek isteyen Batı tarafının hamlelerine rağmen Rusya'daki ilişkilerini ikiye katlıyor. Exxon-Mobil ve BP enerji araştırmalarında ilişkilerini genişletmek ve derinleştirmek için Rusya'nın devlet petrol şirketi Rosneft ile anlaşmalar imzaladılar. ABD Nisan ayı sonlarında Rosneft CEO'su İgor Seçin'e, malvarlığını dondurma ve vize almasını engelleyen yaptırım uygulamıştı. Ancak Rosneft'e karşı yaptırımlar uzatılmayıp, dev petrol şirketiyle Batılı Şirketlerin iş yapmasına izin verilecek. Exxon-Mobil Rusya'nın Pasifik kıyısında bir sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) terminali inşa etmek için Rosneft ile bir ortaklık anlaşması imzaladı.

Uzak Doğu LNG projesi olarak bilinen sıvılaştırılmış doğal gaz ihracat terminali, Rusya'nın doğu alanlarının yanı sıra, Rusya'nın doğu kıyılarındaki bir ada olan Sahalin-1 bölgesinden doğal gaz alacak. Rosneft 23 Mayıs'ta kendi internet sitesindeki bir basın açıklamasıyla anlaşma yaptığını açıklamıştı.

Ertesi gün Rosneft ve BP Volga-Ural bölgesinde ortaklaşa petrol keşfetmek için bir anlaşma imzaladılar. Bu domanik oluşumlarda bir pilot proje oluşacak ve eğer bunda başarılı olunursa Rusya'da şist petrolü gelişimine yol açabilir. Rosneft ortak girişimin %51 mülkiyetine sahip olurken, BP de hissenin %49 sahibi olacak.

<http://en.mercopress.com/2014/06/01/exxon-bp-defy-white-house-and-extend-partnership-with-russia>

RUSYA-UKRAYNA:

Rusya Ukrayna Hükümetine doğal gaz borcunu ödemesi için bir haftalık ek süre verdi.

Rusya doğal gaz ihracat tekeli OAO Gazprom, Ukrayna için ön ödeme takvimini 2 Haziran'dan 9 Haziran'a kadar çekerek gerginliği hafifletti. Gazprom CEO'su Alexey Miller, Ukrayna'nın Şubat ve Mart aylarında aldığı doğal gaz için 786 milyon dolar transfer ettiğini ve uzun süre sonra ilk kez ödeme yaptığını açıkladı.

Rusya'nın açıklaması, gerginlik sürerken doğal gazın kesintiye uğramamasına yönelik bugün Brüksel'de Ukrayna ile yürütülen müzakerelerin yeniden başlaması ve Vladimir Putin'in İkinci Dünya Savaşı müttefikinin 70. yıl dönümü münasebetiyle anma törenleri için Fransa'yı ziyareti öncesinde geldi.

Ukrayna'nın devlet tarafından işletilen doğalgaz şirketi Naftogaz Ukrainy, tüm tartışmalı sorunları çözecek bir hareket için pazartesi günü görüşmeler öncesinde bir anlaşma taslağı gönderdiğini söyledi. Gazprom ile yapıcı görüşmeleri amaçladıklarını, fiyat, hacim ve gaz arzının koşullarında değişiklikler içeren öneriyi sunduklarını belirtti.

Miller bir e-postayla gönderilen açıklamasında Rusya'nın, Ukrayna'nın borcunu ödemesi durumunda, Ukrayna tarafından ödenen fiyatların düşürülmesini dikkate alacağını ve Ülkenin halen Nisan ve Mayıs aylarındaki tedarik için borçlu olduğunu söyledi.

<http://www.aawsat.net/2014/06/article55332840>

RUSYA-TÜRKİYE-AB:

Türkiye Enerji Bakanı Sayın Taner Yıldız Türkiye'nin, Rusya'nın Güney Akım Boru Hattı Projesine katılmasının uygulanabilir ve mümkün olduğunu söyledi.

Ankara'da Kafkasya Üniversiteler Birliği dördüncü Yıllık Kongresi "Kafkasya'nın Geleceğinde Enerjinin Rolü " başlıklı panelde açıklama yapan Yıldız, Rusya'nın resmi bir teklif yapması halinde bunun gerçekleştirilebilir ve olası bulunabileceğini söyledi.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin Rusya tarafından Kırım'ın ilhakına AB'nin son zamanlardaki tepkilerinin ardından, Güney Akım boru hattının geçişi için Moskova'nın Avrupa Birliği'ne ait olmayan bir ülkeyi tercih edeceğini açıkladı.

2018 yılına kadar faaliyete geçmesi beklenen Güney Akımı projesi, Bulgaristan, Yunanistan, İtalya ve Avusturya üzerinden Avrupa'ya Rus doğalgazının temini için tasarlandı. AB Rus gazına olan bağımlılığını azaltmak isterken, Brüksel projeyi beklemeye aldı.

http://www.steelprices-china.com/news/index/2014/06/03/NDg3NDI%3D/Turkey_eyes_to_participate_in_Russian_new_gas_pipeline_project.html

RUSYA-AB-UKRAYNA:

Avrupa Komisyonu, Ukrayna'nın enerji güvenliği üzerine gerçekleşen üçlü bir toplantıda "Gerçek bir ilerlemenin kaydedildiğini" belirtti.

Ukrayna'nın devlet doğalgaz şirketi Ukrainy Naftogaz'ın, Rus gazı için Rusya'nın devlet gaz devi Gazprom'a 786 milyon dolar ödemede bulunmasının ardından AB Enerji Komiseri

Günther Oettinger, Rusya Enerji Bakanı Aleksandr Novak ve Ukrayna Enerji Bakanı Yuriy Prorodan ile pazartesi günü Brüksel'de temaslarda bulundu.

Bunu, devam eden gaz tedarik anlaşmazlıklarının çözüme kavuşturulması için önemli ticari konuların ele alındığı Gazprom ve Naftogaz CEO'ları arasındaki ikili bir görüşme izledi.

Komisyon, her iki şirketin de önümüzdeki günlerde görüşmelere devam edecek bir yaklaşım geliştirdiğini söyledi.

Rusya ve Ukrayna arasındaki doğalgaz fiyatlandırma ve tedarik anlaşmazlığına hızlı ve sürdürülebilir bir çözüm bulmaya yardımcı olmak için tartışmalara Avrupa Birliği tarafından aracılık ediliyor.

http://www.rttnews.com/2331448/ukraine-s-energy-security-assured-tentatively-at-trilateral-meeting.aspx?type=gn&utm_source=google&utm_campaign=sitemap

RUSYA-G7-AB:

Yeşil Gruplar perşembe günü Brüksel'de yapılan zirvede, G7 Ülkelerinin yerli gaz ve kömür kullanımına destek vererek enerji güvenliğini artırma hamlesinin, BM iklim görüşmeleri ve küresel karbondioksit seviyesindeki artışı önleme çabalarıyla çeliştiğini söyledi.

Kanada, Fransa, Almanya, Japonya, İtalya, İngiltere ve Amerika'dan liderler Ukrayna krizinin, Koalisyonun (Batı Bloğunun) ajandasında enerji arz güvenliğinin merkeze oturtulması anlamına geldiğini belirttiler. Bununla birlikte ortaklar, G7 Ülkelerinin yenilenebilir enerjiden ziyade gazı tercih etmesini, karbon yakalama ve saklanması sağlayacak sistemleri kurmayı, böylelikle kömür kullanımının da teşvik edilmesini talep ediyorlar.

Diğer taraftan çevre örgütü Greenpeace yaptığı bir açıklamada, bu yakıtlara olan enerji bağımlılığının tehlikeli iklim değişikliğini çatışmalar kadar etkileyeceğini, Obama ve AB tarafından atılan ürkek adımların karbon emisyonlarını kesmek için yeterli olmayacağını söyledi.

<http://www.rtcc.org/2014/06/05/g7s-focus-on-energy-security-at-odds-with-climate-goals/>

ORTA DOĞU & KUZEY AFRİKA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

MISIR:

Mısır yazın gerçekleşmesi beklenen enerji krizini atlattık için 2014 yılının 3. çeyreğinde yüzbinlerce tonluk petrol ürünü almak için ihaleye çıktı. Mısır Hükümeti yazın tüketimin artmasından dolayı oluşabilecek büyük çaptaki elektrik kesintilerinden kaçınmaya çalışıyor. Mısır'ın ihaleyle alacağı kaynakların yanı sıra temmuz ve ağustos aylarında Mursi'nin devrilmesinden sonra daha önce Suudi Arabistan tarafından duyurulan yardım amaçlı kaynak alıyor.

<http://af.reuters.com/article/egyptNews/idAFL6N00H07420140531>

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ:

Bileşenler -12 m yükseklik 6 m çapında ve 400 ton ağırlığında- olan nükleer reaktör tankı Güney Kore'nin Masan Limanından 17 Mart'ta yola çıktı ve 30 Nisan'da Barakah inşaatına vardı.

Geminin varışı için 20 Mayıs'ta Barakah'da tören düzenlendi. 2009 Aralık ayında açıklanan 20 milyar dolarlık anlaşmada, ENEC dört APR-1400 reaktör inşa etmek için Korea Electric Power Corporation (Kepco) liderliğindeki bir konsorsiyum seçildi. Barakah 1 ünitesi Temmuz 2012' de inşa edildi. 2. ünitesi ise Mayıs 2013 de döküldü. Barakah'taki dört ünitenin 2020'de faaliyete başlaması planlanıyor.

<http://www.world-nuclear-news.org/NN-Barakah-1-reactor-vessel-delivered-3005144.html>

İRAN:

Uluslararası Atom Enerjisi 'ne göre, İran ve diğer 55 ülke, geçen yıl Birleşmiş Milletler 'in raporu gereği nükleer materyaller konusunda garanti vermede yetersiz kaldı. Bloomberg'in haberine göre, Ajansın üyelerinin yaklaşık üçte biri nükleer faaliyetlerini zamanında bildirmedi.

<http://www.bloomberg.com/news/2014-05-30/iran-joined-by-a-third-of-iaea-members-shirking-nuclear-duties.html>

Asya Parlamenter Meclisi (APA) İran'ın özel bir enerji konseyi kurma önerisini onayladı. IRNA haber ajansına göre, İran, Suudi Arabistan, Türkiye, Çin ve Rusya konsey üyesi olacak. Ekonomik ve Sürdürülebilir Kalkınma konulu APA Daimi Komitesi Toplantısı Jakarta, Endonezya'da 02-05 Haziran 2014 tarihlerinde yapıldı.

<http://tehrantimes.com/economy-and-business/116139-apa-approves-irans-proposal-to-establish-energy-council>

İran, 5 Haziran'da komşu ülkelerle 1,755 megavatsaat elektrik ticareti gerçekleştirdi. Ülkenin IRIB Haber Ajansı'na göre bunun 1357 MWh'ini Afganistan, Irak, Pakistan, Türkiye ve Ermenistan'a ihraç, Ermenistan ve Türkmenistan'dan ise 398 MWh elektrik ithal etti. İran şu anda Türkiye, Azerbaycan, Türkmenistan, Ermenistan, Pakistan, Afganistan ve Irak ile elektrik enerjisi ticareti yapmaktadır.

<http://en.trend.az/capital/energy/2282808.html>

YEMEN:

Petsec Enerji Yemen'deki hisselerin arttırıyor. 5000 kilometrekare petrol ve gaz bloğu Yemen'in 340 kilometre doğusunda, başkent Sana'da yer almaktadır.

Bu blok Oil Search tarafından işletilmektedir ve Al Meashar petrol keşfinin yanı sıra önemli petrol potansiyeli ile aramalarda 2D ve 3D sismik yöntemi kullanılıyor.

<http://www.proactiveinvestors.com.au/companies/news/55328/petsec-energy-increases-stake-in-yemen-oil-and-gas-block-55328.html>

Brookings Institution (Amerika Birleşik Devletleri)

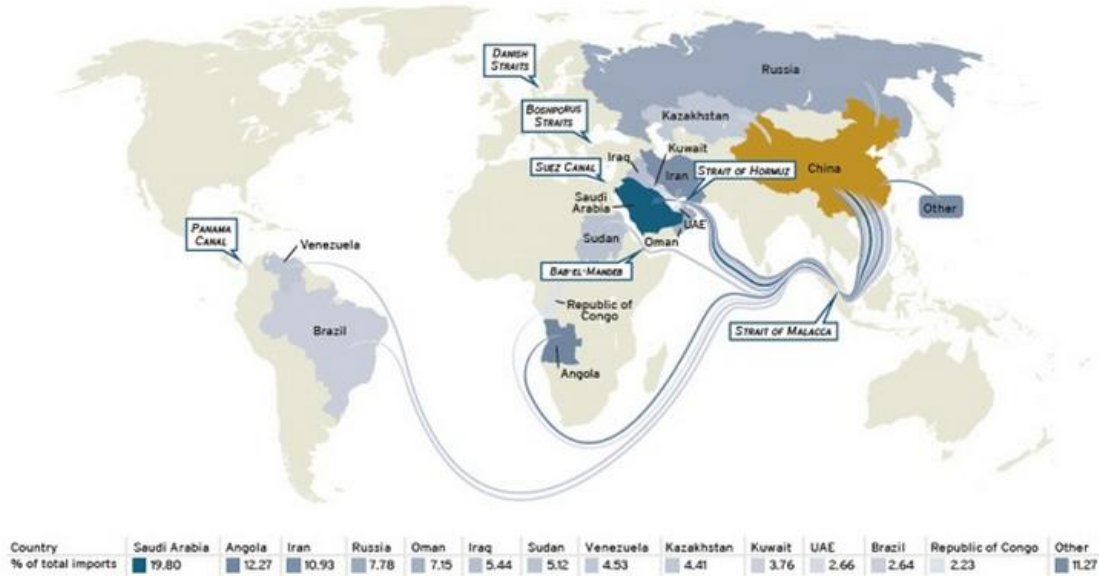
<http://www.brookings.edu/blogs/planetpolicy/posts/2014/05/27-energy-independence-us-global-risks-jones>

ENERJİ BAĞIMSIZLIĞINDAKİ İLERLEMELERE RAĞMEN ABD KÜRESEL RİSKLERDEN KAÇAMAZ

Küresel enerji görünümü genel itibari ile ABD lehine değişmektedir. Yerli üretim artmaktadır. 2018 yılında doğal gazda net ihracatçı, 2020 yılında ise Dünya'nın en fazla petrol üreten ülkesi konumuna geleceği beklenmektedir.

Bu süreçle birlikte enerji akışları artan miktarlarda doğuya yönelmektedir. 2013 yılının 3. Çeyreğinde Çin Dünya'nın en büyük petrol ithalatçısı konumuna gelerek ABD'nin yıllar boyu sürdürdüğü birinciliği elde etmiştir. Ayrıca Hindistan'ın petrol üretimi de benzer şekilde artmakta, Japonya ve Kore'nin yüksek seviyelerde devam etmektedir. Doğu'da enerji talebinin artması ile Ortadoğu petroleri ABD'den Asya'ya yönelmekte ve sonuç olarak Asya ülkelerini artan oranda enerji bağlantılı riskler beklemektedir.

Çin'in Petrol İthalatı

Ancak ABD'nin enerji ithalatının azalması Asya'da enerji risklerinin artmasının meydana getirdiği risklerden etkilenmesini azaltmayacaktır. Bu riskler; fiyat, politika ve kirliliktir.

1- Fiyat: Petrol fiyatlarının Çin, Rusya veya herhangi bir ülke için artması ABD'nin iç pazarını da etkileyerek fiyatların yükselmesine neden olacaktır. Bunun engellenebilmesi için küresel fiyatların stabil bir seyir izlemesi gerekmektedir.

2- Politika: Enerji politikaları enerji alış verişinin yanında stratejinin de önemli olduğu bir alandır. Örneğin Ukrayna'nın transit görevi Avrupa'nın doğal gaz ithalatı için oldukça büyük önem arz etmektedir.

3- Kirlilik: Geleceğin enerji piyasası iklimde önemli etkilere sahip olacaktır. Yüksek miktarlarda karbon içerikli yakıtların yakılması iklimi etkilemektedir. Çin'in hava kirliliğinin ABD'nin Batı Kıyılarındaki hava kalitesinin etkilemesi durumun ciddiyetini göstermektedir.